

ΙΤΑΛΙΑ

Λίγα λόγια για την χώρα

Η Ιταλία κάθε χρόνο προσελκύει εκατομμύρια τουρίστες για τα μνημεία, τα μουσεία, τους καλλιτέχνες, το φυσικό περιβάλλον και για την ιστορική και καλλιτεχνική της κληρονομιά.

Οι πόλεις όπως το Μιλάνο, η Βενετία, η Ραβένα, η Φερράρα, η Μπολόνια, η Φλωρεντία, η Σιένα, η Ρώμη, η Νάπολη και το Παλέρμο θεωρούνται παγκοσμίως καλλιτεχνικά κέντρα.

Καταλαμβάνει έκταση 301.245 τετραγωνικών χιλιομέτρων, με 57.844.017 κατοίκους.

Η επίσημη γλώσσα είναι η Ιταλική αλλά οι άνθρωποι που ζουν δίπλα σε σύνορα είναι δυνατόν να μιλούν γερμανικά, γαλλικά ή σλοβάκικα. Η Ρώμη είναι η πρωτεύουσα και η έδρα της Κυβέρνησης. Το Μιλάνο, η Νάπολη, το Τορίνο και η Γένοβα είναι μερικές από τις κύριες πόλεις. Υπάρχει σχετική ανισορροπία ανά περιοχή στη δομή του πληθυσμού. Τα αστικά κέντρα είναι πυκνοκατοικημένα ενώ συμβαίνει το αντίθετο στις αγροτικές περιοχές.[2], [4]

Από την 1^η Ιανουαρίου 2002 το νόμισμα της Ιταλίας είναι το Ευρώ.

Η Ιταλία είναι κοινοβουλευτική Δημοκρατία. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Ιταλίας είναι ο αρχηγός κράτους και αντιπροσωπεύει την ενότητα του έθνους. Ο Πρόεδρος εκλέγεται για μια περίοδο επτά ετών από το Κοινοβούλιο.[2]

Από τη διοικητική άποψη, το έδαφος υποδιαιρείται σε 20 περιοχές, 103 επαρχίες και 8.101 δήμοι. Οι περιοχές διαφέρουν ευρέως από την άποψη της πυκνότητας πληθυσμών, των οικονομικών δραστηριοτήτων και των πόρων και, φυσικά, των παραδόσεων και των διαλέκτων που τις χαρακτηρίζουν.[3]

Οι κλιματολογικές συνθήκες ποικίλλουν ανάλογα με την περιοχή, στον βορρά επικρατεί το αλπικό κλίμα, η κεντρική και νότια Ιταλία χαρακτηρίζεται από το ζεστό καλοκαίρι και τον ήπιο χειμώνα ενώ τα νησιά έχουν μεσογειακό κλίμα.[4]

Στα μεγάλα αστικά κέντρα υπάρχει έντονη πολιτιστική κίνηση, τα θέατρα, τα μπαλέτα, οι όπερες και ο κινηματογράφος αποτελεί σημαντικό τμήμα της ιταλικής πολιτιστικής ζωής.[2]

Συνθήκες και ποιότητα ζωής

Κόστος ζωής

Το κόστος ζωής ποικίλλει ανά περιοχή, έτσι στα μεγάλα αστικά κέντρα και στις τουριστικές περιοχές είναι μεγαλύτερο απ' ό τι στην περιφέρεια. Ο πληθωρισμός τον Ιούνιο του 2003 ήταν 2,7. Γενικά καταγράφεται μια πτώση της αγοραστικής ικανότητας της μέσης ιταλικής οικογένειας κατά 1.381 ευρώ από 1 Ιανουαρίου του 2003. [3]

Το μέσο ποσό το οποίο ξοδεύτηκε το 2001 ανά οικογένεια κατά μήνα στη βορειοανατολική Ιταλία ήταν 2.520 και περίπου ενάμιση φορά μεγαλύτερο από ό τι στην Σικελία και την Σαρδηνία. Επίσης Η νότια Ιταλία παρουσιάζει τη μεγαλύτερη οικονομική ανισότητα αν και τελευταία παρατηρείται μείωση.[5]

Υπάρχουν διαφορές στο κόστος ζωής όχι μόνο ανάμεσα στις περιφέρειες όπου παρατηρείται ένα αυξημένο κόστος ζωής στο Βορρά αλλά και ανάμεσα στις πόλεις. Μερικές από τις ακριβότερες πόλεις στην Ιταλία είναι:[3]

- Η Νάπολη, 3,5% πάνω από το μέσο όρο.
- Η Ρώμη, 3,1% πάνω από το μέσο όρο.
- Το Τορίνο, 3% πάνω από το μέσο όρο.

Εξεύρεση στέγης

Είναι πιθανόν να βρεθεί σπίτι για ενοικίαση ή και αγορά μέσω αγγελιών στις τοπικές εφημερίδες ή σε εβδομαδιαία περιοδικά. Πληροφορίες και βοήθεια μπορεί να προσφέρει ο Δήμος καθώς και ο εργοδότης. Μπορείτε επίσης να απευθυνθείτε σε ειδικά γραφεία τα οποία προσφέρουν υπηρεσίες με πληρωμή. Σε μικρά αστικά κέντρα λειτουργεί αποτελεσματικά η αναζήτηση σε μαγαζιά και σε μπαρ όπου μπορεί να βρεθούν αναρτημένες ανακοινώσεις.[3]

Σε γενικές γραμμές είναι δύσκολο να βρεθεί κατάλυμα στις μεγάλες πόλεις και στις τουριστικές. [3]

Τα νοίκια είναι υπερβολικά υψηλά και η αγορά κορεσμένη, είναι προτιμότερο όταν πρόκειται για μακρόχρονη παραμονή να αγοράσει κανείς παρά να νοικιάσει. Για να βρει κανείς λογικές τιμές είναι απαραίτητο να απομακρυνθεί από τα αστικά κέντρα. [3]

Τα συμβόλαια είναι τουλάχιστον για μια περίοδο 4 ετών και σε περίπτωση αποχώρησης του ο ενοικιαστής είναι υποχρεωμένος να βρει αντικαταστάτη. Ο ιταλικός νόμος προστατεύει τον ενοικιαστή από τον κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις ακόμα και αν είναι ξένος αρκεί να έχει εξασφαλίσει άδεια παραμονής. [3]

Για αγορά κατοικίας πλήθος μεσιτικών εταιρειών ασχολούνται με αγοροπωλησίες ακινήτων. Υπάρχει το εθνικό περιοδικό «Ville e casali» που εκδίδεται κάθε μήνα στα αγγλικά και ιταλικά και παρέχει σχετικές πληροφορίες.

Χρήσιμες πληροφορίες μπορεί να αντληθούν από:

<http://www.primitaly.it/villeecasali/>

Εκμάθηση γλώσσας

Μια καλή λύση πριν αποφασίσει να ζήσει κάποιος στην Ιταλία είναι να μάθει την ιταλική γλώσσα στο τόπο διαμονής του. Τα κατά τόπους ιταλικά ινστιτούτα (Istituto Italiano di Cultura) προσφέρουν μαθήματα της ιταλικής γλώσσας.

Για την εκμάθηση της ιταλικής γλώσσας στην Ιταλία υπάρχει πληθώρα σχολείων και πανεπιστημίων.

Στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εκπαίδευσης Πανεπιστημίων και Έρευνας υπάρχει μια λίστα με κέντρα διδασκαλίας της ιταλικής γλώσσας (Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca
www.miur.it/0002Univer/0023Studen/0059Studen/0370Impara/index_cf2.htm)

Παρακάτω παρουσιάζονται τα κυριότερα κέντρα διδασκαλίας της ιταλικής γλώσσας

Università per stranieri di Perugia
<http://www.unistrapg.it/>

IcoN - Italian Cultur on the Net
<http://www.italicon.it/>

Università per stranieri di Siena
<http://www.unistrasi.it/>

Italica
<http://www.italica.rai.it/principali/lingua/comune.htm>

Università degli studi di Ancona
<http://www.unian.it/html/clad.htm>

Università degli studi di Bergamo
<http://www.unibg.it>

Università degli studi di Bologna - Cilta
<http://www.cilta.unibo.it/>

Università degli studi di Bologna - Clifo
<http://www.clifo.unibo.it/>

Università degli studi di Cassino
<http://www.unicas.it/gaeta2001/index.htm>

Università degli studi di Firenze - Centro di cultura per stranieri
<http://www.unifi.it/unifi/ccs/>

Università degli studi di Firenze - Centro linguistico di ateneo
<http://www.cla.unifi.it/>

Università degli studi di Genova
<http://www.unige.it/centrint/>

Università degli studi de l'Aquila
<http://www.univaq.it/>

Università degli studi di Lecce
<http://www.bussola.unile.it/italianoperstranieri>

Università degli studi di Milano
<http://studenti.unimi.it/foreign/gargnano.htm>

Università degli studi di Parma
<http://www.unipr.it/arpa/cla/>

Università degli studi di Roma Tre
<http://w3.uniroma3.it/didattica/dipartimenti/ling/progetti/certifica-it.asp>

Università degli studi di Trento
<http://www.gelso.unitn.it/wwwsegr/cialwww/>

Università degli studi di Udine
http://web.uniud.it/crin/corso_di_italiano_perstranieri.htm

Università degli studi di Urbino
<http://www.uniurb.it/CorStran/index.htm>

Università degli studi "Ca' Foscari" di Venezia
http://helios.unive.it/~cli/tab_ital.htm

Corsi di cultura e lingua per gli italiani all'estero
<http://www.esteri.it/polestera/dgrc/corsipe.htm>

Istituti italiani di cultura all'estero
<http://www.esteri.it/lafarnesina/indirizzi/cultlist.htm>

Lettorati e Dipartimenti di italianistica all'estero
<http://www.esteri.it/polestera/dgrc/lettorati.htm>

Scuole italiane all'estero Sezioni italiane presso scuole straniere all'estero Scuole europee
http://www.esteri.it/polestera/dgrc/borse_di_studio/elscuole.htm

Società Dante Alighieri
<http://www.soc-dante-alighieri.it/>

Università per Stranieri "Dante Alighieri" di Reggio Calabria
<http://www.calnet.it/ricerca/unisdarc/>

Asils - Associazione Scuole di Italiano come Lingua Seconda
<http://www.asils.it/indexa.htm>

Εκπαίδευση

Αρμόδιος φορέας για το εκπαιδευτικό σύστημα στην Ιταλία είναι το Υπουργείο Εκπαίδευσης Πανεπιστημίων και Έρευνας (Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca).[3]

Το σχολικό έτος ξεκινά κανονικά στα μέσα Σεπτεμβρίου και τελειώνει στα μέσα Ιουνίου. Τα σχολεία λειτουργούν έξη ημέρες την εβδομάδα.[3]

Η φοίτηση στα νηπιαγωγεία (Scuola materna) είναι προαιρετική παιδιά από 2,5 έως 5 χρονών. Παρέχεται σε σχολεία που εποπτεύονται από την Πολιτεία, την

Επαρχία και τον Δήμο. Υπάρχουν δίδακτρα το ποσό των οποίων ρυθμίζεται από την οικονομική κατάσταση των γονέων.[3]

Η υποχρεωτική εκπαίδευση είναι δωρεάν για όλα τα παιδιά από 5,5 έως 14 ετών και περιλαμβάνει την πρωτοβάθμια εκπαίδευση (scuola elementare.) και τον πρώτο κύκλο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (scuola media). Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση διαρκεί 5 χρόνια ενώ ο πρώτος κύκλος της δευτεροβάθμιας 3 χρόνια. Τα διδακτικά βιβλία των μαθητών είναι δωρεάν και παρέχονται από το Δήμο.[3]

Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση αποτελείται από δύο διαδοχικούς κύκλους τα γυμνάσια (Scuola media) με 3 χρόνια φοίτησης και τα Λύκεια (scuola superiore) με ανώτερη διάρκεια 5 χρόνια και χαρακτηρίζεται από την δυνατότητα των μαθητών να επιλέξουν την κατεύθυνση που επιθυμούν να ακολουθήσουν .[3]

Οι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχουν το δικαίωμα με το απολυτήριο τους να συνεχίσουν τις σπουδές τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ιταλία χωρίζεται στους εξής τομείς:[3],[6]

- Πανεπιστημιακή μόρφωση, που περιλαμβάνει τα πανεπιστήμια, τα πολυτεχνεία και τα πανεπιστημιακά ινστιτούτα.
- Υψηλή καλλιτεχνική και μουσική κατάρτιση που περιλαμβάνει τις ακαδημίες και τα ωδεία.
- Ανώτατη τεχνική κατάρτιση

Η πανεπιστημιακή εκπαίδευση σύμφωνα με το Π.Δ.144 (norma della legge n.144 del maggio 1999) αποτελείται από δύο συνεχόμενους κύκλους σπουδών, το βασικό πτυχίο (Laurea) με 3 έτη σπουδών ή 180 ακαδημαϊκές διδακτικές μονάδες (CFU) και το εξειδικευμένο πτυχίο (Laurea Specialistica) με 2 έτη σπουδών ή 120 ακαδημαϊκές διδακτικές μονάδες (CFU).[6],[7]

Εξαίρεση αποτελούν ορισμένα πτυχία που οδηγούν απ' ευθείας στην απόκτηση του εξειδικευμένου πτυχίου ολοκληρωμένου κύκλου χωρίς την απόκτηση τίτλου τριετούς διάρκειας (πχ τα πτυχία Φαρμακευτικής, Οδοντιατρικής, Κτηνιατρικής Αρχιτεκτονικής και Ιατρικής).[6],[7]

Στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας υπάρχουν πολλές πληροφορίες που αναφέρονται στην εγγραφή των παιδιών στα σχολεία, σε καταλόγους με τα σχολεία όλων των βαθμίδων που υπάρχουν σε κάθε περιφέρεια, στη διάρκεια των σχολικών διακοπών και η απαραίτητη ενημέρωση για όλες τις εκπαιδευτικές διαδικασίες στην Ιταλία

Χρήσιμες συνδέσεις στα:

<http://offertaformativa.miur.it/corsi/>

<http://sito.cineca.it/>

<http://universo.murst.it>

<http://www.eurydice.org>

Συνθήκες εργασίας

Εξεύρεση εργασίας, διαδικασία πρόσληψης

Κάθε ευρωπαίος πολίτης έχει το δικαίωμα διαβίωσης και εργασίας στην Ιταλία. Απολαμβάνει τα ίδια ευεργετήματα και τις ίδιες συνθήκες αυτός και η οικογένειά του.[2]

Σε διάστημα 8 ημερών το αργότερο από την άφιξη του πρέπει να πάει στη Υπηρεσία Αλλοδαπών (Questura) και να ζητήσει άδεια παραμονής με μέγιστη ισχύ τριών μηνών. Για περισσότερο διάστημα από 3 μήνες πρέπει να εκδοθεί η άδεια παραμονής (carta di soggiorno) η οποία ισχύει για 5 έτη, εκδίδεται από την Υπηρεσία αλλοδαπών και είναι ανανεώσιμη.[3]

Μπορεί να εργαστεί είτε σαν ελεύθερος επαγγελματίας είτε με εξαρτημένη σχέση εργασίας. Οι ελεύθεροι επαγγελματίες είναι υποχρεωμένοι να εγγραφούν στο αντίστοιχο γραφείο του κλάδου τους και να κάνουν έναρξη επαγγέλματος.

Οι άνεργοι πρέπει να αποτανθούν στο Κέντρο Απασχόλησης (Centro Impiego) όπου θα πρέπει να εγγραφούν στους καταλόγους.

Για αναζήτηση εργασίας υπάρχουν εξειδικευμένες εταιρείες και οργανισμοί σε θέματα απασχόλησης προσωπικού, διαθέτουν ειδικούς συμβούλους σε θέματα εργατικής νομοθεσίας και δημοσιεύουν προσφορές εργασίας στο διαδίκτυο.[3]

Χρήσιμες συνδέσεις στα:

<http://cesop.it> (Centro Servizi per L' Orientamento Professionale, CESOP)

<http://confindustria.it> (Confindustria)

<http://bancalavoro.it> (Banca Lavoro)

<http://www.jobonline.it> (Job on line)

<http://www.fionline.it> (Fionline)

<http://www.cestor.it> (Centro Studi Orientamento)

Για θέσεις εργασίας, πληροφορίες για τις συνθήκες διαβίωσης και εργασίας καθώς και συνδέσμους για άλλες χρήσιμες πληροφορίες μπορεί κανείς να επισκεφθεί τον ιστοχώρο <http://europa.eu.int/eures> του EURES. Σε αυτόν τον ιστοχώρο μπορεί επίσης να καταχωρήσει βιογραφικό σημείωμα για να το δουν πιθανοί εργοδότες σε όλη την Ευρώπη.[3]

Ειδικότητες με ιδιαίτερη ζήτηση

Η κατασκευαστική βιομηχανία είναι ο τομέας με την μεγαλύτερη ανάπτυξη στην Ιταλία, προβλέπεται επίσης η αύξηση του τουρισμού, του εμπορίου αυτοκινήτων, ξύλινων επίπλων και εξειδικευμένων επιχειρήσεων. Η τεχνολογία της πληροφορικής προσφέρει ευκαιρίες για ανθρώπους με κατάλληλες γνώσεις.[1]

Σε επιχειρήσεις με τουλάχιστον 10 εργαζόμενους παρατηρείται ότι το 84% των επιχειρήσεων χρησιμοποιεί το διαδίκτυο, ενώ από το 100% των επιχειρήσεων γίνεται χρήση υπολογιστών [5]

Οι ηλεκτρολόγοι μηχανικοί είναι οι μηχανικοί με τη μεγαλύτερη ζήτηση. Στον κατασκευαστικό τομέα υπάρχουν θέσεις εργασίας για πολιτικούς μηχανικούς συνήθως με συμβάσεις που επιτρέπουν την παροχή υπηρεσιών. Η χώρα συνολικά στερείται μηχανικών σχεδιασμού προϊόντων, σχεδιαστών και τεχνικών παραγωγής.

Ανεργία

Ποσοστά ανεργίας

Σύμφωνα με την τριμηνιαία έρευνα για την ανεργία που πραγματοποιεί η Στατιστική Υπηρεσία της Ιταλίας για τον Οκτώβριο του 2003 η ανεργία στην Ιταλία παρουσιάζεται στον Πίνακα 1.[8]

Πίνακας 1

Φύλο και γεωγραφικές περιοχές	Επίπεδα	Απόλυτες αλλαγές από τον Ιούνιο του 2003	Ποσοστό (%) στις αλλαγές από τον Ιούνιο του 2003
Ιταλία			
Εργατικό δυναμικό	24.173.000	89.000	0,4
Απασχολούμενοι	22.121.000	198.000	0,9
Γεωργία	1.129.000	7.000	0,6
<i>Βιομηχανία, καύσιμα και ενεργειακά προϊόντα</i>	5.261.000	46.000	0,9
<i>Κτίρια και κατασκευές</i>	1.802.000	13.000	0,7
<i>Υπηρεσίες</i>	13.929.000	123.000	0,9
Άνεργοι	2.052.000	-100.000	-4,7
Ανεργία	8,5	-0,4	
Βορράς			
Εργατικό δυναμικό	11.817.000	52.000	0,4
Απασχολούμενοι	11.359.000	70.000	0,6
Άνεργοι	458.000	-19.000	-3,9
Ανεργία	3,9	-0,2	
Κέντρο			
Εργατικό δυναμικό	4.811.000	60.000	1,3

Απασχολούμενοι	4.515.000	74.000	1,7
Άνεργοι	296.000	-14.000	-4,4
Ανεργία	6,1.	-0,4	
Νότος			
Εργατικό δυναμικό	7.545.000	-23.000	-0,3
Απασχολούμενοι	6.247.000	45.000	0,7
Άνεργοι	1.298.000	-68.000	-5,0
Ανεργία	17,2	-0,8	

Ο αριθμός των απασχολούμενων γυναικών το 2001 ήταν το 47,3% του εργατικού δυναμικού της Ιταλίας.[5]

Επιδόματα ανεργίας

Δικαίωμα στα επιδόματα ανεργίας στην Ιταλία έχουν όλοι οι υπάλληλοι με εξαίρεση τους μαθητευόμενους που χάνουν ακούσια τη δουλειά τους. Υπάρχουν διάφοροι τύποι επιδομάτων ανεργίας. Μερικές από τις παροχές είναι οι παρακάτω:

- Το κανονικό επίδομα. Η επιχορήγηση διαρκεί για έξη μήνες (180 ημέρες) και καλύπτει το περίπου 30% του τελευταίου μισθού. Δικαίωμα στο κανονικό επίδομα έχουν όλοι οι εργαζόμενοι στις ιδιωτικές και δημόσιες επιχειρήσεις εφόσον είναι ασφαλισμένοι κατά της ανεργίας για δύο τουλάχιστον έτη. Έχουν καταχωρηθεί ως άνεργοι στους καταλόγους ανεργίας των αντίστοιχων κέντρων εργασίας (Centri per l'Impiego) του Δήμου ή της Κοινότητας όπου διαμένουν ή στην έδρα του Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS), μέσω του εντύπου DS.21 Όταν ο εργαζόμενος λάβει όλες τις 180 ημέρες το επίδομα παύει, ή αρχίσει μια νέα απασχόληση ή δημιουργεί μια επιχείρηση, ή αφαιρείται από τον κατάλογο ανέργων για την άρνηση μιας προσφοράς εργασίας που προτείνεται από το κέντρο εργασίας (Centri per l'Impiego).[3]
- Το ειδικό επίδομα για εργαζόμενους στον οικοδομικό τομέα. Η επιχορήγηση διαρκεί για μια περίοδο 90 ημερών και σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να

καταβληθεί μέχρι και έξη μήνες (180 ημέρες) και καλύπτει το περίπου 80% του μισθού. [3]

- Το επίδομα κινητικότητας. Καταβάλλεται σε εργαζόμενους που έχουν τεθεί σε κινητικότητα από την εταιρεία που εργαζόταν. Διαρκεί για μια περίοδο από 12 έως 48 μήνες, και εξαρτάται από την περιοχές και την ηλικία του δικαιούχου. Το επίδομα κινητικότητας, που καταβάλλεται κατά τη διάρκεια περιόδου 12 έως 48 μηνών, ανάλογα με τις περιοχές και την ηλικία του δικαιούχου. [3]
- Ο άνεργος έχει δικαίωμα σε οικογενειακές παροχές για τα μέλη της οικογένειάς σας που συντηρεί. [2],[3]
- Η προσωρινή αποζημίωση ανεργίας (CIGO). Είναι παροδικής φύσης και παρέχεται κατά την διάρκεια δυσκολιών που είναι προσωρινές για τις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους. [3]
- Η εξαιρετικά προσωρινή αποζημίωση ανεργίας (CIGS). Χορηγείται σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις πχ περιπτώσεις οικονομικού κινδύνου, ιδιωτικοποίησης ,κ.α. και σε επιχειρήσεις με ορισμένο αριθμό υπαλλήλων.[3]

Χρήσιμες πληροφορίες παρέχονται:

Ministero del Lavoro e della Politiche Sociale

Direzione Generale per l'impiego - Div. II

Dr.Fornari Gino

Via Flavia, 6

00187 Roma

Tel: (+39 6) 468 32 397

Fax: (0039 6) 478 87 18184

<http://www.welfare.gov.it/>

Istituto Nazionale di Previdenza Sociali (INPS)

<http://www.inps.it/>

Δικαιώματα εργαζομένων

Ώρες εργασίας

Η μέγιστη διάρκεια σε ημερήσια ή εβδομαδιαία βάση δεν μπορεί να ξεπερνάει τα όρια που θέτει ο εργασιακός νόμος ή η συλλογική σύμβαση εργασίας. Με το Π. Δ. 66 στις 8 Απριλίου του 2003 αναπροσαρμόζεται το ωράριο εργασίας τόσο στον ιδιωτικό όσο και τον δημόσιο τομέα και ρυθμίζει θέματα που αφορούν το μέγιστο χρόνο παραμονής στην εργασία, τις αργίες, τις ειδικές συνθήκες εργασίας κ.ά. [3]

Το ευέλικτο ωράριο εργασίας υιοθετήθηκε το 2001 από το 27% των επιχειρήσεων , ενώ στον οικοδομικό τομέα το ποσοστό έφτασε στο 31%. [5]

Ο μέσος όρος των εργάσιμων ωρών είναι 40,5 ώρες την εβδομάδα για το 2002 και κατατάσσει την Ιταλία στην προτελευταία θέση ανάμεσα σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες με πρώτη την Βρετανία με 43.9 εργάσιμες ώρες την εβδομάδα. [9]

Αναλυτικά στοιχεία παρουσιάζονται στον Πίνακα 2.

Πίνακας 2.

Χώρα	Εργάσιμες ώρες ανά εβδομάδα για το 2002
Βρετανία	43,9
Πορτογαλία	41,9
Ισπανία	41,8
Γερμανία	41,4
Βέλγιο	41,4
Σουηδία	41
Κάτω Χώρες	40,7
Ιταλία	40,5
Γαλλία	38,9

Χρήσιμες πληροφορίες παρέχονται:

- sistema nazionale per l'incontro tra domanda ed offerta di lavoro

<https://e-labor.minwelfare.it>

Μισθοί

Οι μισθοί συνήθως καταβάλλονται σε μηνιαία βάση αλλά υπάρχουν επαγγέλματα (π.χ. οι οικοδόμοι) για τα οποία ο μισθός είναι ωριαίος. Ρυθμίζονται ελεύθερα σε συμφωνία με τον εργοδότη και τον εργαζόμενο με την προϋπόθεση ο εργοδότης να συμμορφώνεται με τους νόμους (πχ. να σέβεται την επαγγελματική κατάσταση, τις υπερωρίες κ.α.).[2],[3]

Δεν υπάρχει νόμιμο κατώτερο όριο αν και οι ελάχιστες αποδοχές καθορίζονται κατά περίπτωση από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας που είναι:

Οι εθνικές συμβάσεις εργασίας

Οι επαρχιακές συμβάσεις εργασίας

Συνήθως η μισθοδοσία γίνεται σε χρήμα αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί η πληρωμή να γίνει εξολοκλήρου ή τμηματικά με παροχή αγαθών, προϊόντων ή υπηρεσιών.[3]

Οι μισθοί για το 2001 δεν επηρεάστηκαν από την ανεργία αλλά ούτε και από την αύξηση του πληθωρισμού που έφτασε στο 2,7.[5]

Αργίες

Η ιταλική νομοθεσία ετήσιας άδειας συνθηκών εργασίας προβλέπει 12 εθνικές διακοπές ετησίως. Η πρώτη ημέρα του έτους, 6 Ιανουαρίου, 25 Απριλίου, η Δευτέρα μετά από Πάσχα, 1η Μαΐου, 2 Ιουνίου, 15 Αυγούστου, 1η Νοεμβρίου, 8 Δεκεμβρίου, 25 Δεκεμβρίου, 26 Δεκεμβρίου, και η ημέρα γιορτής κάθε τοπικού προστάτη αγίου, η οποία καθορίζεται σε τοπικό επίπεδο. Αυτές τις ειδικές ημέρες, οι εργαζόμενοι λαμβάνουν τις κανονικές καθημερινές αμοιβές τους.[2],[3]

Αδειες

Για κάθε έτος υπηρεσίας, οι εργαζόμενοι έχουν το δικαίωμα σε μια περίοδο μετ' αποδοχών άδειας, η διάρκεια της οποίας προβλέπεται γενικά από στις συλλογικές συμβάσεις. Το διάστημα των πληρωμένων διακοπών καθορίζεται βάσει της

επαγγελματικής κατηγορίας, της αρχαιότητας της υπηρεσίας, κ.ά. και γενικά κυμαίνεται συνολικά μεταξύ τεσσάρων και έξι εβδομάδων.[3]

Πληροφορίες χρήσιμες για τα δικαιώματα των εργαζομένων μπορεί να δοθούν από:

Τους αντιπροσώπους του προσωπικού της εταιρείας (Ispettorato del lavoro)

Το εργατικό σωματείο

Εκπροσώπηση μηχανικών, αρχιτεκτόνων

Το Εθνικό Συμβούλιο των Μηχανικών (Consiglio Nazionale Ingegneri C.N.I.) είναι το σώμα που αντιπροσωπεύει θεσμικά τα σημαντικά δικαιώματα της επαγγελματικής κατηγορίας των μηχανικών σε εθνικό επίπεδο. Ρυθμίζεται από το νόμο 1395/23, από το βασιλικό διάταγμα 2537/25 και από το βασιλικό διάταγμα 382/44. Είναι δημόσια υπηρεσία, εποπτεύεται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και βρίσκεται στη Ρώμη.[10]

Σαν ίδρυμα, το CNI ενεργεί ως σύμβουλος στο Κοινοβούλιο και στην κυβέρνηση σε θέματα σχετικά με επαγγέλματά θέματα των μηχανικών. Το CNI ιδρύθηκε το 1925 σύμφωνα με το νόμο n.2537 της 23ης Οκτωβρίου, 1925. Σήμερα είναι ο Τεχνικός Σύμβουλος των Ιταλών μηχανικών. Διαδραματίζει έναν ουσιαστικό ρόλο στην προώθηση, την ανάπτυξη και την ενίσχυση του επαγγέλματος του μηχανικού.[10]

Consiglio Nazionale Ingegneri (C.N.I.)

Via IV Novembre 114
I - 00187 ROMA
Tel. : +39 06 697 6701
Fax : +39 06 697 67050
Email esteri@cni-online.it
<http://www.tuttoingegnere.it>

Το Εθνικό Συμβούλιο των Αρχιτεκτόνων (Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori) εποπτεύεται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης είναι διαρθρωμένο σε Περιφερειακά Συμβούλια (Ordini Provinciali). Τα Περιφερειακά Συμβούλια εκλέγουν το Εθνικό Συμβούλιο.

Το Εθνικό Συμβούλιο των Αρχιτεκτόνων αντιπροσωπεύει θεσμικά τα σημαντικά δικαιώματα της επαγγελματικής κατηγορίας των αρχιτεκτόνων σε εθνικό επίπεδο.

Το Εθνικό Συμβούλιο των Αρχιτεκτόνων ενεργεί ως σύμβουλος στο Κοινοβούλιο και στην κυβέρνηση σε θέματα σχετικά με επαγγελματικά θέματα των αρχιτεκτόνων.

Απαρτίζεται από τα παρακάτω τμήματα: [11]:

DCA

Dipartimento

[Contabile Amministrativo](#)

Presidente: [Giuseppe Antonio ZIZZI](#)

e-mail: direzione.cnappc@awn.it

DCL

Dipartimento

[Competenze e Lavoro](#)

Presidente: [Luigi COTZIA](#)

e-mail: competenze.cnappc@awn.it

DCU

Dipartimento

[Cultura](#)

Presidente: [Pierluigi MISSIO](#)

e-mail: cultura.cnappc@awn.it

DEE

Dipartimento

[Europa ed Esteri](#)

Presidente: [Leopoldo Emilio FREYRIE](#)

e-mail: esteri.cnappc@awn.it

DFR

Dipartimento

[Formazione e Ricerca scientifica](#)

Presidente: [Renata BIZZOTTO](#)

e-mail: formazione.cnappc@awn.it

DIC

Dipartimento

[Informazione e Comunicazione](#)

Presidente: [Giorgio MARCHETTI](#)

e-mail: comunicazione.cnappc@awn.it

DIN

Dipartimento

[Interni](#)

Presidente: [Gianfranco PIZZOLATO](#)

e-mail: interni.cnappc@awn.it

DLP

Dipartimento

[Lavori Pubblici](#)

Presidente: [Massimo GALLIONE](#)

e-mail: lpp.cnappc@awn.it

DOM

Dipartimento

[Ordinamento professionale e Magistratura](#)

Presidente: [Nevio PARMEGGIANI](#)

e-mail: ordinamento.cnappc@awn.it

Χρήσιμες πληροφορίες στην ιστοσελίδα του

Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori

Via Santa Maria dell'Anima 10 - 00186 ROMA

tel : 00 39 06 688 99 01

fax : 00 39 06 687 95 20

e-mail : cnarchitetti@archiworld.it

<http://www.archiworld.it>

Αναγνώριση πτυχίων

Μηχανικοί

Σπουδές – τίτλοι – ειδικότητες

Τα ιταλικά εκπαιδευτικά προγράμματα για μηχανικούς εντάσσονται στα πλαίσια των σπουδών της τριτοβάθμια εκπαίδευση και παρέχονται από τα πανεπιστήμια, τα πολυτεχνεία και τα πανεπιστημιακά ινστιτούτα.

Όπως και οι άλλες σχολές έτσι και των μηχανικών έχουν δύο τύπους εκπαίδευσης. Ο πρώτος παρέχει το δίπλωμα Corso di Laurea (CL) το οποίο αντιστοιχεί σε εκπαίδευση 5 ετών και ο δεύτερος σε τρία χρόνια και αντιστοιχεί στο δίπλωμα Corso di diploma Universitario (CDU)

Ministry for Education University and Scientific Research

Piazzale Kennedy, 20 - 00144 ROMA

tel : 00 39 06 59 911

fax : 0039 06 5816353

<http://www.miur.it>

Άδεια άσκησης επαγγέλματος, φορείς και τρόπος που την παρέχουν

Στο Εθνικό Συμβούλιο των Μηχανικών (Consiglio Nazionale Ingegneri C.N.I) εγγράφονται όλοι οι μηχανικοί διπλωματούχοι ανωτάτων σχολών για να έχουν το δικαίωμα άσκησης επαγγέλματος. Το Εθνικό Συμβούλιο των Μηχανικών εποπτεύεται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και είναι διαρθρωμένο σε Περιφερειακά Συμβούλια.[10] Η εγγραφή στον Κλάδο (Albo) είναι υποχρεωτική και ρυθμίζεται από το παρακάτω θεσμικό πλαίσιο: άρθρο 1, νόμος 29 Απριλίου 1938, ν. 897, νόμος 24 Ιουνίου 1923, ν. 1395, και βασιλικό διάταγμα 23 Οκτωβρίου 1925, ν. 253, όσον αφορά στο επάγγελμα του μηχανικού και το πρόσφατο D.P.R. 5 Ιουνίου 2001, ν. 328 αλλάζει τη δομή του Κλάδου (Albo).[10]

Για να εγγραφεί κανείς είναι απαραίτητος ο σχετικός ακαδημαϊκός τίτλος και να έχει περάσει επιτυχώς έναν ειδικό κρατικό διαγωνισμό. Αφού περάσει τις ειδικές εξετάσεις εγγράφεται στον Κλάδο (Albo) της περιοχής όπου κατοικεί, (υπάρχουν περίπου 103). [10]

Χρήσιμες πληροφορίες στο:

Consiglio Nazionale Ingegneri (C.N.I.)

Via IV Novembre 114
I - 00187 ROMA
Tel. : +39 06 697 6701
Fax : +39 06 697 67050
Email esteri@cni-online.it
<http://www.tuttoingegnere.it>

Ministry of Justice

Via Arenula, 70 - 00186 ROMA
tel : 0039 06 68.851
fax : 0039 06 6875419
<http://www.giustizia.it>

Αναγνώριση πτυχίων

Αρχιτέκτονες

Σπουδές – τίτλοι – ειδικότητες

Τα ιταλικά εκπαιδευτικά προγράμματα για αρχιτέκτονες εντάσσονται στα πλαίσια των σπουδών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και παρέχονται από τα πανεπιστήμια, τα πολυτεχνεία και τα πανεπιστημιακά ινστιτούτα

Η εισαγωγή στις ανώτατες σχολές γίνεται κατόπιν εξετάσεων. Η διάρκεια των σπουδών διαρκεί 5 χρόνια και παρέχει το δίπλωμα του αρχιτέκτονα (Dottore in Architettura) . [11]

Υπάρχουν 17 Σχολές Αρχιτεκτονικής και είναι ιδρύματα δημοσίου δικαίου που ανήκουν διοικητικά στο Υπουργείο Παιδείας (Ministry for Education University and Scientific Research) και είναι οι ακόλουθες: [11]

Università degli Studi dell'Aquila - Dipartimento di Architettura [http://dau.ing.univaq.it/](http://dau.ing.univaq.it)
Facoltà di Architettura di Camerino
<http://www.unicam.it/university/faculty/architettura/frame.htm>
Università degli Studi di Catania - Facoltà di Architettura sede di Siracusa
<http://www.unict.it/farch/>
Università degli Studi di Chieti Facoltà di Architettura <http://www.unich.it/offerta/diparch.htm>
Facoltà di Architettura di Ferrara <http://www.unife.it/architettura>

Facoltà di Architettura di Firenze <http://www.arch.unifi.it/>
Facoltà di Architettura di Genova <http://www.arch.unige.it/>
Università degli Studi di Napoli Federico II - Facoltà di
Architettura <http://www.architettura.unina.it/>
Facoltà di Architettura di Napoli II Ateneo <http://www.unina.it/nwe.html>
Università degli Studi di Palermo - Facoltà di Architettura <http://archlab.unipa.it/>
Università di Parma - Facoltà di Architettura <http://relpub.ceda.unipr.it/facolta/architettura/>
Università degli Studi di Pavia Facoltà di Ingegneria <http://www.unipv.it/webing/>
Facoltà di Architettura di Reggio Calabria <http://www.unirc.it/architettura/>
Università degli Studi di Roma La Sapienza - Prima Facoltà di Architettura
<http://www.arc1.uniroma1.it/>
Università degli Studi di Roma La Sapienza - Facoltà di Architettura Valle Giulia
<http://w3.uniroma1.it/vallegiulia/>
Università degli Studi di Roma La Sapienza - Facoltà di Ingegneria <http://w3.ing.uniroma1.it/>
Università degli Studi di Roma III - Facoltà di Architettura
<http://w3.uniroma3.it/didattica/sfacolta.asp?codice=17>
Università degli studi di Trieste - Facoltà di Architettura <http://www.univ.trieste.it/~architeta/>
Politecnico di Bari - Facoltà di Architettura <http://www.poliba.it/Architettura/poliba.htm>
Politecnico di Milano - Dipartimento di Architettura e Pianificazione <http://www.diap.polimi.it/>
Politecnico di Milano - Prima Facoltà di Architettura Milano Leonardo <http://www.arch.polimi.it/>
Politecnico di Milano - Prima Facoltà di Architettura Milano Leonardo sede di Mantova
<http://pcsiwa12.rett.polimi.it/~mantova/>
Politecnico di Milano - II Facoltà di Architettura Milano Bovisa <http://www.arch2.polimi.it/>
Politecnico di Milano - III Facoltà di Architettura Milano Bovisa
<http://www.polimi.it/facolta/frameset3arcmibov.html>
Politecnico di Milano - Facoltà di Architettura sede di Como <http://www.polimi.it/design>
Politecnico di Torino - Facoltà di Architettura <http://www.archi.polito.it/>
IUAV - Istituto Universitario di Architettura di Venezia <http://web.iuav.unive.it/iuav/>

Ministry for Education University and Scientific Research

Piazzale Kennedy, 20 - 00144 ROMA
tel : 00 39 06 59 911
fax : 0039 06 5816353
<http://www.miur.it>

Άδεια άσκησης επαγγέλματος, φορείς και τρόπος που την παρέχουν

Στο Εθνικό Συμβούλιο των Αρχιτεκτόνων (Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori) εγγράφονται όλοι οι αρχιτέκτονες διπλωματούχοι ανωτάτης σχολής για να έχουν το δικαίωμα άσκησης επαγγέλματος. Το Εθνικό Συμβούλιο των Αρχιτεκτόνων εποπτεύεται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και είναι διαρθρωμένο σε Περιφερειακά Συμβούλια στα οποία εγγράφονται οι αρχιτέκτονες. Ο νόμος που καθορίζει τις επαγγελματικές υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των αρχιτεκτόνων είναι ο “ Act n° 1395 of June 24th, 1923 ” [11]

Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori

Via Santa Maria dell'Anima 10 - 00186 ROMA

tel : 00 39 06 688 99 01

fax : 00 39 06 687 95 20

e-mail : cnarchitetti@archiworld.it

<http://www.archiworld.it>

Ministry of Justice

Via Arenula, 70 - 00186 ROMA

tel : 0039 06 68.851

fax : 0039 06 6875419

<http://www.giustizia.it>

Αναγνώριση και ισοτιμία πτυχίων

Κατατίθεται ένας φάκελος με μια αίτηση αναγνώρισης και τους τίτλους "σπουδών μεταφρασμένους στην παρακάτω υπηρεσία η οποία είναι υποχρεωμένη να απαντήσει μέσα σε 4 μήνες.

Carlo FINOCCHIETTI, Director (French speaking)

Silvia CAPUCCI, Deputy (English speaking)

CIMEA - Fondazione Rui

36, Viale XXI Aprile

I-00162 Roma

Tel: +39-06-86.32.12.81

Fax: +39-06-86.32.28.45

E-mail: cimea@fondazionerui.it (C. Finocchietti)

E-mail: capucci@fondazionerui.it (S. Capucci)

<http://www.fondazionerui.it>

Εργασιακές σχέσεις

Αρχιτέκτονες, Μηχανικοί

Οι αρχιτέκτονες και οι μηχανικοί μπορούν να εργαστούν ως ελεύθεροι επαγγελματίες, συνεργάτες σε εταιρείες στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Αρμοδιότητα των αρχιτεκτόνων και μηχανικών είναι ο σχεδιασμός των κτιρίων, κατασκευών και εγκαταστάσεων, οι πραγματογνωσύνες, ο σχεδιασμός ή η τεχνική υποστήριξη κατασκευών σε θέματα μελέτης, επίβλεψης και κατασκευής. Ο σχεδιασμός πολεοδομικών μελετών, μελέτες χρήσης γης, ο σχεδιασμός τοπίου, σχεδιασμός εσωτερικών χώρων και επίπλων, εξαρτημάτων ή αντικειμένων αποτελούν μερικά από τα αντικείμενα του επαγγέλματος του αρχιτέκτονα καθώς και η παροχή υπηρεσιών εκτίμησης ακινήτων. .[12], [14]

Αποκλειστική αρμοδιότητα του αρχιτέκτονα είναι τα κτίρια που παρουσιάζουν ιστορικό και καλλιτεχνικό ενδιαφέρον, οι ιστορικές περιοχές καθώς και οι αναστηλώσεις.[12]

Οι μισθοί των αρχιτεκτόνων και των μηχανικών καθορίζονται στον ιδιωτικό τομέα ελεύθερα σε συμφωνία με τον εργοδότη ενώ στον δημόσιο τομέα υπάρχουν συλλογικές συμβάσεις εργασίας.[14]

Για την μελέτη και την κατασκευή ιδιωτικών και δημοσίων έργων υπάρχει ένα νομικό πλαίσιο το οποίο καθορίζει την ελάχιστη αμοιβή του μηχανικού. Αυτό στα δημόσια έργα εφαρμόζεται ενώ στα ιδιωτικά έργα ο ανταγωνισμός οδηγεί σε μειώσεις.[14]

Η Υπηρεσία Παρακολούθησης του Υπουργείου Δημοσίων έργων εποπτεύει τα δημόσια έργα ενώ για τα ιδιωτικά δεν υπάρχει αντίστοιχος φορέας .[14]

Ένας μηχανικός ή αρχιτέκτονας μπορεί να αναλάβει την σχεδίαση ενός δημοσίου έργου αρκεί να είναι γραμμένος στον τοπικό albo, δεν χρειάζονται ειδικά προσόντα.[14]

Για να μπορέσει κάποιος να πληροφορηθεί για τους διαγωνισμούς υπάρχει η Επίσημη Εφημερίδα των Δημοσίων Έργων.[14]

Για να αναλάβει κανείς την κατασκευή δημοσίων έργων είναι υποχρεωμένος να εγγραφεί στα Μητρώα Κατασκευαστών Δημοσίων Έργων. Οι διαγωνισμοί για την κατασκευή δημοσιεύονται στον τοπικό τύπο και στην Επίσημη Εφημερίδα των Δημοσίων Έργων.[14]

Για πληροφορίες σχετικά με την νομοθεσία που αναφέρεται στην κατασκευή δημοσίων έργων ένας ξένος αρχιτέκτονας μπορεί να απευθυνθεί στον τοπικό albo[14].

Νομοθεσία

Παρακάτω αναφέρεται το νομικό πλαίσιο για την άσκηση του επαγγέλματος του αρχιτέκτονα.[13]

- act n°1395 of june 24th, 1923 (επαγγελματικά δικαιώματα)
- act n°2537/1925 (κανονισμοί που αφορούν την άσκηση επαγγέλματος του αρχιτέκτονα και του μηχανικού)
- legislative decree n° 382/1944 (νομοθετικές προβλέψεις που εφαρμόζονται στους επαγγελματικούς συλλόγους τα εθνικά επιμελητήρια και εθνικά συμβούλια)
- act n°143/1949 (συμπληρωματικός νόμος για το σύστημα αμοιβών)

- act n°341/90
- act n°818/84
- legislative decree n° 494/96
- legislative decree n° 626/94
- Σχετικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης :
  - 85/384
  - 89/440 D.L.406/1991
  - 92/50 D.L.157/1995
  - 90/531 D.L.158/1995
  - 93/38 D.L. 494/1996
  - 92/57

Ασφάλιση

Κάθε εργαζόμενος στην Ιταλία έχει τα ίδια δικαιώματα με τους Ιταλούς εργαζόμενους σε παροχές κοινωνικής ασφάλειας. Υπάρχει ένα σύστημα συμφωνιών μεταξύ χωρών το οποίο ελαχιστοποιεί τις ανισότητες σε πολίτες άλλων χωρών. [3], [2]

Οι ευρωπαίοι πολίτες πριν επισκεφτούν την Ιταλία καλό είναι να προμηθευτούν τα σχετικά έντυπα Ε, το έντυπο E111 παρέχει το δικαίωμα στον κάτοχο του για επείγουσες ιατρικές υπηρεσίες.[3]

Σύμφωνα με το ιταλικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, οι παροχές υγείας περιλαμβάνουν δωρεάν νοσοκομειακή περίθαλψη, ιατρική περίθαλψη και κάλυψη μέχρι 90 % της τιμής των φαρμάκων που χορηγούνται με ιατρική συνταγή. Οι εξετάσεις από ειδικούς ιατρούς πληρώνονται από τον ασφαλισμένο όπως και οι ιατρικές εξετάσεις, αλλά το ποσόν εξαρτάται από το είδος της εξέτασης.[2]

Ο φορέας που διοικεί το ιταλικό σύστημα υγείας είναι το Servizio Sanitario Nazionale (SSN). Μόλις αποκτηθεί η άδεια παραμονής(permesso di soggiorno) και καταβληθούν ασφαλιστικές εισφορές (αυτές καταβάλλονται άμεσα από τον εργοδότη στο INPS - Istituto Nazionale di Previdenza Sociale) είναι απαραίτητη η εγγραφή στην "Azienda Sanitaria Locale" (ASL) της κοινότητας διαμονής για να δοθεί ο εθνικός αριθμός υγείας (tessera sanitaria). [2]

Σε εθνικό επίπεδο λειτουργεί ο τηλεφωνικός αριθμός 118 για υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και πρώτων βοηθειών.[3]

Για τους μισθωτούς η εγγραφή στα μητρώα του Εθνικού Ινστιτούτου Κοινωνικής Πρόνοιας (Istituto Nazionale di Previdenza Sociale. INPS) γίνεται από τον εργοδότη ο οποίος αναλαμβάνει να κάνει όλες τις απαραίτητες ενέργειες[2]

Το Εθνικό Ινστιτούτο Κοινωνικής Πρόνοιας (Istituto Nazionale di Previdenza Sociale. INPS) ρυθμίζει όλα τα θέματα κοινωνικών ασφαλίσεων όπως ασθένεια, αναπηρία, συνταξιοδότηση, μητρότητα κ.λ.π. Τα γραφεία του Ινστιτούτου είναι διασπαρμένα σε όλη τη χώρα και διακρίνονται σε περιφερειακές διευθύνσεις και σε επαρχιακές, σε υποκαταστήματα και τοπικά παραρτήματα. Πριν αποτανθεί κανείς στο γραφείο είναι χρήσιμο να επικοινωνεί τηλεφωνικά με το αριθμό 16464 για πληροφορίες ωραρίου και διευθύνσεων γραφείων, οι πληροφορίες δίνονται στα γαλλικά, αγγλικά, γερμανικά, ρώσικα, ισπανικά, πολωνικά και αραβικά.[3]

Αρμόδιοι για τις συντάξεις αναπηρίας, γήρατος και επιβίωσης είναι οι ακόλουθοι οργανισμοί:

- INPS: Μισθωτοί εν γένει και ανεξάρτητοι εργαζόμενοι (καλλιεργητές που εκμεταλλεύονται άμεσα γεωργικές εκτάσεις, μισθωτές, αγροτεργάτες, τεχνίτες και έμποροι)
- ENPALS: Μισθωτοί που απασχολούνται στη βιομηχανία του θεάματος
- INPDAl: Διευθυντικά στελέχη της βιομηχανίας
- INPGI: Δημοσιογράφοι
- Εθνικό Ταμείο ανεξαρτήτων εργαζομένων που ασκούν ελεύθερο επάγγελμα : γιατροί· φαρμακοποιοί, κτηνίατροι, μηχανικοί, αρχιτέκτονες, υπομηχανικοί, επιμετρητές, δικηγόροι, οικονομολόγοι διοίκησης επιχειρήσεων, σύμβουλοι εργασίας, συμβολαιογράφοι, εκτελωνιστές, λογιστές.[ψ]

Για τους μηχανικούς και αρχιτέκτονες που ασκούν το ελεύθερο επάγγελμα και είναι εγγεγραμμένοι στα Albo το Εθνικό Ταμείο Πρόνοιας Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων (CASSA NAZIONALE DI PREVIDENZA PER GLI INGEGNERI ED ARCHITETTI) είναι ο αρμόδιος φορέας κοινωνικής ασφάλισης.

CASSA NAZIONALE DI PREVIDENZA PER GLI INGEGNERI ED ARCHITETTI

Via Salaria 229, 00199 Roma.

Τηλ. +(39)06.832741

www.inarcassa.it/index.asp

Ministero del Lavoro e della Politiche Sociale

(Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Πρόνοιας)

Via Castelfidardo 43, 00185 Roma.

Τηλ. +(39)06.46832524 / Τηλεομοιοτυπία (Φαξ) +(39)06.4819727

<http://www.welfare.gov.it/>

ISTITUTO NAZIONALE DELLA PREVIDENZA SOCIALE (INPS)

(Εθνικό Ινστιτούτο Κοινωνικής Πρόνοιας (INPS))

Via Ciro il Grande 21, 00144 Roma.

Τηλ. +(39)06.59051

<http://www.inps.it/>

Φορολογία

Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (Ministrero dell'Economia e delle Finanze) είναι υπεύθυνο για το φορολογικό σύστημα στην Ιταλία. Οι φόροι (tributi) διαιρούνται σε δύο γενικές κατηγορίες σε tasse (φόροι καθήκοντος και δημοσίων υπηρεσιών) και imposte (φόροι που ρυθμίζονται βάσει του εισοδήματος και των κύριων κερδών, κ.λπ.).

Οι φόροι καθήκοντος και δημοσίων υπηρεσιών (tasse) αφορούν συγκεκριμένες πληρωμές σε ιδιαίτερες υπηρεσίες και είναι συχνά υποχρεωτικές για παράδειγμα ο φόρος T.A.R.S.U. για την αποκομιδή των αστικών προϊόντων απορριμμάτων και αποβλήτων.

Οι φόροι εισοδήματος (imposte) είναι η σημαντικότερη κατηγορία γενικών φόρων δεδομένο ότι παρέχουν το 90% του κρατικού εισοδήματος. Οι φόροι εισοδήματος είναι:

- imposte sul reddito (φόροι εισοδήματος)
- imposte sul patrimonio (φόροι κληρονομιάς)
- imposte dirette (άμεσοι φόροι)
- imposte indirette (έμμεσοι φόροι)

- imposte personali (προσωπικοί φόροι)

Το φορολογικό σύστημα είναι κυρίως βασισμένο στην αρχή της αυτοαξιολόγησης. Οι φορολογούμενοι υπολογίζουν και πληρώνουν τους φόρους που οφείλουν και παρέχουν στην Finanziaria Amministrazione (αρχή εισοδήματος) τα απαραίτητα στοιχεία για να ελεγχθεί η ακρίβεια των ποσών που δηλώνονται.[3]

Ο φόρος επί του εισοδήματος είναι προοδευτικός (από 10% έως 51%), ενώ τα εισοδήματα από κεφάλαια φορολογούνται κατ' αποκοπή (π.χ. 12,5% για τόκους από ομόλογα του δημοσίου και 27% για τόκους από τρέχοντες λογαριασμούς). Προβλέπονται μειώσεις για τα ιατρικά έξοδα, τις ασφαλιστικές εισφορές, καθώς και για άλλες δαπάνες.

Κάθε κάτοικος Ιταλίας, οφείλει να καταβάλλει φόρο επί ολοκλήρου του εισοδήματός από οποιοδήποτε κράτος και αν προέρχεται. Εάν το εισόδημα προέρχεται από άλλο κράτος μέλος, θα φορολογηθεί σύμφωνα με τις διατυπώσεις που προβλέπονται από τη διμερή δημοσιονομική σύμβαση που έχει συναφθεί μεταξύ της χώρας αυτής και της Ιταλίας.[2]

Ο φόρος που υπολογίζεται βάσει του εκτιμώμενου ετήσιου εισοδήματος, εισπράττεται από τον εργοδότη και το οφειλόμενο υπόλοιπο υπολογίζεται στο τέλος του έτους. Οι μισθωτοί δεν είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλουν δήλωση εισοδήματος, εκτός εάν έχουν και άλλες πηγές εισοδήματος.[2]

Τα εισοδήματα που απέκτησαν οι εργαζόμενοι από εξαρτημένη εργασία εκτός Ιταλίας φορολογούνται με διαφορετικό τρόπο και μπορεί να πετύχουν περισσότερες μειώσεις στις δύο παρακάτω περιπτώσεις:

- Σε μια περίοδο 12 μηνών (όχι απαραίτητα στο ίδιο ημερολογιακό έτος) ο εργοδότης διαμένει σε μια ξένη χώρα για διάστημα μεγαλύτερο από 183 ημερολογιακές ημέρες.
- Ο εργαζόμενος ασκεί εξαρτημένη εργασία στο εξωτερικό κατά αποκλειστικότητα.

Οι ελεύθεροι επαγγελματίες οφείλουν να υποβάλλουν φορολογική δήλωση και να εξοφλούν αμέσως το φόρο. Οι μηχανικοί ως ελεύθεροι επαγγελματίες μπορούν να πετύχουν μείωση των εμφανιζόμενων εσόδων από την εξάσκηση της δραστηριότητάς τους. Είναι υποκείμενοι στο φόρο προστιθέμενης αξίας και πρέπει να τηρούν λογιστικά βιβλία. [13]

Χρήσιμες διευθύνσεις

Εξεύρεση στέγης	
	http://www.primitaly.it/villeecasali/
Εκμάθηση γλώσσας	
Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca	www.miur.it/0002Univer/0023Studen/0059Studen/0370Impara/index_cf2.htm
Εκπαίδευση	
	http://universo.murst.it
	http://offertaformativa.miur.it/corsi/
	http://sito.cineca.it/
	http://www.eurydice.org
Συνθήκες εργασίας	

Centro Servizi per L' Orientamento Professionale, CESOP	http://cesop.it)
Confindustria	http://confindustria.it
Banca Lavoro	http://bancalavoro.it
Job on line	http://www.jobonline.it
Fionline	http://www.fionline.it
Centro Studi Orientamento	http://www.cestor.it
EURES	europa.eu.int/eures
Ανεργία, επιδόματα	
Istituto Nazionale della Previdenza Sociale (INPS)	http://www.inps.it/
Ministero del Lavoro e della Politiche Sociale	http://www.welfare.gov.it/
Εκπροσώπηση μηχανικών	
Consiglio Nazionale Ingegneri (C.N.I.)	http://www.archiworld.it
Εκπροσώπηση αρχιτεκτόνων	
Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori	http://www.archiworld.it
Μηχανικοί: σπουδές, τίτλοι, ειδικότητες	
Ministry for Education University and Scientific Research	http://www.miur.it

Μηχανικοί: αναγνώριση και ισοτιμία πτυχίων	
	http://www.fondazionerui.it
Αρχιτέκτονες: σπουδές, τίτλοι	
Ministry for Education University and Scientific Research	http://www.miur.it
Αρχιτέκτονες: άδεια άσκησης επαγγέλματος	
Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori	http://www.archiworld.it
Αρχιτέκτονες: αναγνώριση και ισοτιμία πτυχίων	
	http://www.fondazionerui.it
Ασφάλιση	
CASSA NAZIONALE DI PREVIDENZA PER GLI INGEGNERI ED ARCHITETTI	www.inarcassa.it/index.asp

Βιβλιογραφικές παραπομπές

[1] «Country Career Guide: Italy» ιστοσελίδα:

<http://overseasdigest.com/country/Italy.htm>

[2] «Διάλογος με τους πολίτες:Ιταλία» ιστοσελίδα

<http://europa.eu.int/scadplus/citizens/el/it/>

- [3] «Διαβίωση και εργασία:Ιταλία» [ιστοσελίδα EURES](http://europa.eu.int/eures/main.jsp?acro=lw&parentId=0&catId=490&lang=el&countryId=FR)
<http://europa.eu.int/eures/main.jsp?acro=lw&parentId=0&catId=490&lang=el&countryId=FR>
- [4] «Παγκόσμιος εγκυκλοπαιδικός Άτλας». αναθ. (Αθήνα: CIL Hellas,c1999) 94
- [5] ISTAT «Annual report 2001: Diversity in the Differences: Synthesis».(ISTAT, 2002)
- [6] «Το νέο Πανεπιστημιακό σύστημα στην Ιταλία» Ενημερωτικό φυλλάδιο του Ιταλικού Ινστιτούτου Θεσσαλονίκης
- [7] Leray, Nicole, Genevieve Laviolette, and Tony Raban« From PhD to employment » (FEDORA, 2000) 130
- [8] «Quarterly Labour force survey: October 2003» Έρευνα της Ιταλικής Στατιστικής Υπηρεσίας. Ιστοσελίδα: <http://www.istat.it/English/Press-rele/In-calenda/Ott03labour.htm>
- [9] «Les chiffres de l' Europe sociale.» L'Express n.2732 (13-11-2003) 82
- [10] Ιστοσελίδα Consiglio Nazionale degli Ingegneri
<http://www.tuttoingegnere.it/web/ENG/>
- [11] Ιστοσελίδα του Εθνικού Συμβουλίου των Αρχιτεκτόνων (Consiglio Nazionale degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori
<http://www.archiworld.it>
- [12] «International Professional Practice : Italy» (Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, 2000) ιστοσελίδα: http://www.coac.net/internacional/praprof_w.htm
- [13] «Architects in Italy» (National Board of Italian Architects, 2003) ιστοσελίδα:
<http://www.archieuro.archiworld.it/>
- [14] Απάντηση στο ερωτηματολόγιο του Ordine Degli Architetti, Pianificatori, Paesaggisti e Conservatori Della Provincia Di Milano

